

บทที่ 5

บทสรุป และข้อ เสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากสถิติอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ได้มีการวิจัยพบว่าสาเหตุของอาชญากรรมจำนวนมากมีต้นเหตุมาจากผู้ที่เคยกระทำความผิดมาก่อนแล้ว มากระทำความผิดซ้ำขึ้นอีก ซึ่งในทางอาชญาวิทยา เรียกอชญากรหรือผู้กระทำความผิดประเภทนี้ว่า "ผู้กระทำความผิดติดนิสัย" ซึ่งนับเป็นปัญหาและภาระที่หนักแก่กระบวนการยุติธรรมทางอาชญาอย่างมาก เพื่อที่จะจัดการกับผู้กระทำความผิดติดนิสัยดังกล่าว นานาประเทศมีวิธีการ 2 ประการที่จะจัดการแก่อชญากรประเภทนี้ อย่างแรกคือใช้การลงโทษและการเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดไม่เข็ดหลาบหรือผู้กระทำความผิดติดนิสัย ดังเช่น กฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และญี่ปุ่น เป็นต้น วิธีการอีกวิธีหนึ่งคือ การใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยการกักกันแก่ผู้กระทำความผิดติดนิสัย ดังเช่น กฎหมายของประเทศนอร์เวย์, เยอรมันนี, อิตาลี, กรีซ, ฝรั่งเศส และกฎหมายไทย เองก็ดำเนินการตามวิธีที่สองนี้

สำหรับการกักกันที่ใช้ในประเทศไทยในปัจจุบันนั้น เราถือว่าการกักกันมิใช่โทษในทางอาชญาต่อไปแล้ว หากแต่ถือว่าการกักกันเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยซึ่งมีพื้นฐานมาจากทฤษฎีในทางอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาทฤษฎีหนึ่งที่เรียกว่า "ทฤษฎีป้องกันสังคม (Social Defence Theory)" หลักการตามทฤษฎีนี้มุ่งจัดการกับอาชญากรรมก็เพื่อที่จะป้องกันสังคมมากกว่าที่จะลงโทษผู้กระทำความผิด และในขณะที่เดียวกันหลักการตามทฤษฎีนี้ก็มุ่งแก้ไขผู้กระทำความผิดให้กลับตนเป็นพลเมืองดีเสียใหม่ด้วย ซึ่งก็เป็นการสอดคล้องกับมาตรา 40 ของประมวลกฎหมายอาญาปัจจุบันที่แสดงวัตถุประสงค์ในการป้องกันสังคมไว้ อย่างเด่นชัดว่า

"กักกันคือ การควบคุมผู้กระทำความผิดติดนิสัยไว้ภายในเขตกำหนด เพื่อป้องกันการกระทำความผิด เพื่อตัดนิสัย และเพื่อฝึกหัดอาชีพ"

ปัญหาต่อมาคือ ใครคือผู้กระทำความผิดติดนิสัยตามที่มาตรา 40 กล่าวไว้ ในเรื่องนี้ มาตรา 41 ของประมวลกฎหมายอาญาก็ได้ให้รายละเอียดไว้อย่างชัดเจน พอสรุปได้ว่า ผู้กระทำความผิดติดนิสัยตามกฎหมายไทยหมายถึง

- 1) ผู้ที่เคยถูกศาลพิพากษาให้กักกันมาแล้ว หรือ เคยถูกศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกไม่ต่ำกว่า 2 ครั้ง
- 2) สำหรับความผิดอาญาอุกฉกรรจ์ที่กฎหมายกำหนดไว้
- 3) ผู้นั้นมากระทำความผิด เป็นครั้งที่สามอีกจนศาลพิพากษาให้ลงโทษจำคุกในคดีหลังไม่ต่ำกว่าหก เดือน
- 4) ความผิดในคดีหลังได้กระทำความผิดในสิบปีนับแต่วันที่ผู้นั้นได้พ้นจากการกักกัน หรือพ้นโทษแล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์ของกฎหมายอาญาไทยดังกล่าว แม้ว่ากล่าวไว้ในทางอาชญาวิทยา และทัณฑวิทยาแล้ว จะไม่ตรงกับหลักวิชาอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาในบางเรื่อง เช่น จำนวนครั้งของการกระทำความผิดที่จะถือว่าผู้ใด เป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย กฎหมายไทยถือเกณฑ์ทำความผิดรวมกัน 3 ครั้ง ขณะที่ในทางอาชญาวิทยาก็ 4 ครั้ง หรือ ในทางอาชญาวิทยาไม่คำนึงว่าความผิดครั้งก่อนหรือครั้งหลังต้องเว้นห่างกันเป็นระยะเวลาเท่าใด แต่ในทางกฎหมายอาญาของเรามีการกำหนดระยะเวลา 10 ปีเอาไว้แต่ก็อาจกล่าวได้ว่า มองจากภาพรวมแล้ว บทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาของไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการกักกันได้ร่างขึ้นโดยสอดคล้องและตรงตามหลักวิชาอาชญาวิทยาสมัยใหม่อย่างมาก แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า เมื่อมีการบังคับใช้กฎหมายอาญาในส่วนนี้ ผลกลับไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์และความมุ่งประสงค์ของผู้ร่างกฎหมายอาญาในสมัยนั้นแต่อย่างไรการกักกันในประเทศไทยกลับกลายเป็นวิธีการ เพื่อความปลอดภัยที่เกือบจะลืมนับกันไปแล้วในหมู่บรรดาผู้รู้ทางกฎหมายอาญาทั้งหลาย

จากสภาพปัญหาดังกล่าวนี้เอง เป็นเหตุให้มันักกฎหมายมองไปในแง่ที่ว่า การกักกัน เป็นวิธีการที่สมควรจะยกเลิกไปเสียไม่จำเป็นที่จะให้คงไว้อีกต่อไป โดยเห็นว่าในปัจจุบันมีกฎหมายของหลาย ๆ ประเทศ ได้พากันยกเลิกการกักกันไปแล้วและหันมาใช้วิธีการลงโทษเพียงอย่างเดียว เช่น การใช้วิธีการเพิ่มโทษ การใช้ระบบการพิพากษาที่ไม่กำหนด เวลาลงโทษแน่นอนตามแบบประเทศสหรัฐอเมริกา และอังกฤษ ซึ่งการใช้วิธีการดังกล่าวก็ยังไม่มียืนยันได้ว่า จะได้ผลดีกว่าการใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยคู่ไปกับการลงโทษ และยังมีข้อโต้แย้งหลายประการได้แก่ การเพิ่มโทษเป็นวิธีการตามทฤษฎีการลงโทษที่ถึงแม้จะมีวัตถุประสงค์ในการบำบัดรักษาด้วยข้อหนึ่งก็ตาม แต่ก็มิได้มุ่งแก้ไขปัญหาการกระทำความผิดติดนิสัยซึ่งเป็นอันตรายต่อสังคมได้ดียิ่งไปกว่าวัตถุประสงค์ของการกักกัน ส่วนการใช้ระบบคำพิพากษาที่ไม่กำหนดโทษแน่นอนก็มีข้อเสียหลายประการ เช่น ผู้ที่ถูกใช้วิธีการดังกล่าวสามารถสร้างทำเป็นกลับตัวได้เพื่อผลจะได้รับการปลดปล่อยเร็วขึ้น ผู้ต้องโทษบางคนอาจขาดความสำนึกที่จะกลับตนเป็นคนดีเพราะ

ความท้อแท้ไม่ทราบกำหนดที่จะได้รับการปลดปล่อยที่แน่นอน ทั้งยังไม่มีสิ่งใดเป็นหลักเกณฑ์พิจารณาว่าผู้นั้น กลับตัวเป็นคนดีได้แล้ว และจะไม่กระทำผิดซ้ำอีก สิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นปัญหาของวิธีการดังกล่าวก็คือ ไม่มีหลักประกันว่าผู้มีหน้าที่กำหนดระยะเวลาลงโทษจะไม่ใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากการ กำหนดระยะเวลา ขึ้นอยู่กับการพอใจของทางราชการ

ดังนั้น เมื่อสรุปแล้วผู้เขียนมีความเห็นว่าสำหรับประเทศไทยซึ่งใช้ทั้งระบบโทษและวิธีการ เพื่อความปลอดภัยควบคู่กันไป น่าจะเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่สุดอยู่แล้ว เพราะการให้ศาลมีดุลพินิจในการ เลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมแก่ผู้กระทำความผิดเป็นราย ๆ ไป โดยเฉพาะ เพื่อจัดการกับผู้กระทำผิด คิดนิสัยซึ่ง เป็นผู้ที่มีความ เป็นอันตรายสูงต่อสังคม ย่อมจำเป็นต้องใช้ทั้งวิธีการป้องปรามและการแก้ไข ปรับปรุงร่วมกันไปด้วย เพราะถือว่าบุคคลประเภทนี้ต้องมีทั้งความรับผิดชอบและความ เป็นอันตรายต่อสังคม เมื่อถือว่าการกักกันเป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยไม่ใช้โทษ การที่ศาลจะใช้วิธีการลงโทษควบคู่กันไปด้วย ก็หาขัดกับหลักการ เรื่องการลงโทษเกินสัดส่วนดังที่มีข้อโต้แย้งไม่ เพียงแต่น่าจะมีการแก้ไขหลัก เกณฑ์เพิ่มเติมในการที่ศาลจะใช้วิธีการทั้งสองระบบ เพื่อให้เกิดความ เป็นธรรมแก่ผู้ต้องโทษ แม้ว่าในทางทฤษฎีจะมีความแตกต่างกันในระหว่างโทษและวิธีการ เพื่อความปลอดภัยก็ตาม แต่หากพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของกฎหมายอาญาแล้วจะ เห็นได้ว่าวัตถุประสงค์และ เป้าหมายของกฎหมายอาญาก็เพื่อหาวิธีการ ต่าง ๆ ที่จะระงับ ป้องกันการกระทำความผิดเพื่อประโยชน์ของสังคม และเพื่อประโยชน์ของผู้กระทำผิดเองด้วย ฉะนั้น โทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องของการกักกัน ย่อมสามารถนำมาใช้ได้เท่าเทียมกัน ในบางกรณีผู้พิพากษาอาจต้องใช้โทษ แต่บางกรณีก็ต้องใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ปัญหาสำคัญในเรื่องการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยของประเทศไทย จึงมีข้ออยู่ที่ว่าควรจะใช้ระบบใด หากแต่อยู่ที่ประสิทธิภาพในการใช้มาตรการดังกล่าว ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดไปถึงในแง่ของโครงสร้างกฎหมายบางประการที่ควรปรับปรุงแก้ไขต่อไป เพื่อให้การกักกันเป็นวิธีการที่สัมฤทธิ์ผลตาม เจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมายโดยไม่ว่า เป็นที่จะต้องยก เลิกไป เสียแต่อย่างใด

ตามที่ได้วิจัยมาในบทที่ 4 ปัญหาและ อุปสรรคที่ทำให้การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัย ในเรื่องการกักกันในประเทศไทยไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร พบว่ามาจากสาเหตุใหญ่ ๆ 2 ประการคือ

1. ปัญหา และ อุปสรรคอันเกิดจากโครงสร้างของกฎหมาย
2. ปัญหา และ อุปสรรคอันเกิดจากองค์กรผู้บังคับใช้กฎหมาย

1) ปัญหา และ อุปสรรคอันเกิดจากโครงสร้างของกฎหมาย ได้แก่หลักการในกฎหมายรัฐธรรมนูญซึ่งมีนักกฎหมายบางท่านให้ข้อคิดเห็นว่าการกักกันจะเป็นการขัดต่อหลักการในทางรัฐธรรมนูญที่จะลงโทษบุคคลได้ต่อ เมื่อบุคคลได้กระทำความผิดได้ขึ้น เสียก่อนการกักกัน เป็นเหมือนการลงโทษบุคคลสองครั้ง ในความผิดครั้งเดียวที่บุคคลนั้นได้ก่อขึ้น (Dual Sentence) นอกจากนั้นปัญหาสำคัญในกฎหมายไทยคือ กฎหมายอาญาของเรามีทั้งบทเพิ่มโทษ และการกักกันที่ศาลอาจจะนำมาปรับใช้แก่ผู้กระทำความผิดก็ได้ ซึ่งเห็นกันว่าเป็นเรื่องซ้ำซ้อนและเกินจำเป็น อีกทั้งในทางปฏิบัติศาลเคยใช้ทั้งการเพิ่มโทษ และการกักกันแก่จำเลยด้วย (คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 151/2506) ทำให้กรณีเช่นนี้ถูกมองว่าเป็นการลงโทษที่เกินสัดส่วน (excessive punishment) ด้วย ปัญหาหลักและอาจเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ปัญหาและอุปสรรคตามพระราชบัญญัติล้างมลทินโทษ ซึ่งว่ากันในทางทฤษฎีกฎหมายแล้ว การล้างมลทินโทษ จะไม่นำมาใช้แก่เรื่องการกักกันด้วย กล่าวคือ เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดจนถึงเกณฑ์เป็นผู้กระทำความผิดติดนิสัย ความผิดเดิมที่บุคคลนั้นกระทำแม้จะถูกล้างไปโดยผลของพระราชบัญญัติล้างมลทินโทษ แต่ในกรณีศาลจะบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่จำเลย โดยหลักแล้วจะไม่ถือว่าความผิดนั้นถูกล้างไปด้วย แต่สำหรับในกรณีของประเทศไทยเรากลับไม่มีการวางข้อยกเว้นในเรื่องนี้ไว้ ทำให้จำนวนผู้อยู่ในขังต้อง เกณฑ์ที่อาจจะถูกกักกันตามประมวลกฎหมายอาญาลดน้อยลงไปมากโดยเฉพาะ เมื่อมีการออกพระราชบัญญัติล้างมลทินในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมพรรษา 60 พรรษา พ.ศ.2530

2) ปัญหา และ อุปสรรคอันเกิดจากองค์กรผู้บังคับใช้กฎหมาย ซึ่งได้แก่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้งระบบ คือ พนักงานสอบสวน อัยการ ศาล และ ราชทัณฑ์ ปัญหาของพนักงานสอบสวนเป็นปัญหา เรื่องทะเบียนประวัติอาชญากรซึ่งทำได้ไม่ละเอียด ขาดความชัดเจน และบางครั้งข้อมูลก็ไม่ตรงกับความเป็นจริงด้วย นอกจากนั้น กรมตำรวจยังขาดกฎเกณฑ์ ระเบียบและวิธีปฏิบัติในการดำเนินคดีวิธีการเพื่อความปลอดภัยโดยเฉพาะในเรื่องการกักกันด้วย สำหรับพนักงานอัยการ แม้ว่าขณะนี้จะมีการออกกฎ เกณฑ์ระเบียบปฏิบัติในการดำเนินคดีวิธีการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องการกักกัน แต่เมื่อจะดำเนินคดีขึ้นมาก็ประสบปัญหาในเรื่องขาดทะเบียนประวัติการกระทำความผิดครั้งก่อน ๆ ของจำเลย ทำให้ไม่อาจร้องขอให้มีการกักกันจำเลยได้ แต่ก็ต้องฟ้องคดีไปก่อนเพราะครบกำหนดเวลาต้องฟ้องคดีแล้ว และเมื่อฟ้องคดีไปแล้ว พนักงานอัยการก็ขาดการติดตามผลคดีว่าศาลพิพากษาลงโทษจำเลยหรือไม่อย่างไร เพื่อให้ทางพนักงานสอบสวนทราบและแจ้งกลับไปยังกองทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อเก็บรวบรวมไว้ เป็นข้อมูลในการฟ้องกักกันต่อไปอีก เป็นเหตุให้การฟ้องขอให้กักกันทำได้ไม่เต็มที่นัก ส่วนศาลการ

พิพากษาให้กักกันจำเลยจะ เป็นการพิพากษาที่ก่อผลร้ายแก่จำเลยเกินไปหรือไม่ การใช้ดุลพินิจของศาลก็ ยังขาดความแน่ชัด ซึ่งเป็นผลให้การกักกันเกือบจะไม่ได้มีการบังคับใช้โดยฝ่ายตุลาการเลย สำหรับ ราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาก็ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายของการกักกันได้ หากการดำเนินการของตำรวจ อัยการ และ ศาลในเรื่องการกักกันทำได้ไม่เต็มที่นัก กอปรกับงบประมาณที่จำกัดได้ถูกนำไปใช้ในทางอื่นที่มีความเร่งด่วนมากกว่า ทำให้การกักกันแทบจะ ลดความสำคัญลงไปจนสาวยตาของกรมราชทัณฑ์ ปัญหาในทางปฏิบัติของราชทัณฑ์คือ ขาดการติดตามผลการ ฟื้นฟูบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดติดนิสัยว่า กลับตัว กลับตนเป็นคนดีจริงหรือไม่ ทำให้ไม่อาจประเมินผล สำเร็จ หรือ ความล้มเหลวใด ๆ ของการกักกันในประเทศเราได้

แต่ปัญหาและอุปสรรคที่เป็นตัวการยับยั้งการพัฒนากฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับการกักกันมากที่สุด อาจจะได้แก่ นโยบายของรัฐบาลเองว่ามุ่งจะลดจำนวนผู้กระทำผิดติดนิสัยจริงจิงแค่ไหน ถ้ารัฐ เห็น ว่า ความผิดหรือ อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคมทุกวันนี้มีสาเหตุใหญ่มาจากผู้กระทำความผิดติดนิสัย และ รัฐหันมาให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากขึ้น พยายามแก้ปัญหาลดอุปสรรคทั้งในแง่โครงสร้างของกฎหมาย และ องค์การผู้บังคับใช้กฎหมาย การกักกันก็อาจมีการนำมาบังคับใช้แพร่หลายมากกว่าที่เป็นอยู่เวลานี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

เมื่อพิจารณาจากปัญหาและอุปสรรคของการกักกันดังที่พรรณนามาอย่างละเอียดแล้วในบทที่ 4 และที่กล่าวสรุปข้างต้นนั้น จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบัน พัฒนาการของการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยใน เรื่องการกักกันแทบจะหยุดนิ่งไปเลยทีเดียว โดยเหตุผลที่ได้บรรยายมาโดยละเอียดแล้ว

นักอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยาหลายท่าน รวมทั้งนักกฎหมายอาญาสมัยใหม่ที่มีแนวความคิด ค่อนข้างเสรีนิยมบางท่านเคยเสนอว่า การกักกันที่ทํามาในประเทศไทย เป็นสิ่งทันสมัย และไม่ก่อให้เกิด ผลสำเร็จ เป็นรูปธรรมอันใด จึงเสนอให้ยกเลิกวิธีการกักกันเสีย แล้วหันไปใช้วิธีการอื่นที่ทันสมัยกว่า บางท่านเสนอชัดเจนว่าให้ใช้การเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำผิดติดนิสัยอย่างเดียว โดยอาจปรับปรุงบทบัญญัติใน ประมวลกฎหมายอาญา เรื่องการเพิ่มโทษให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ที่จะใช้กับผู้กระทำผิดติดนิสัยด้วย หรือ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ นักกฎหมายฝ่ายนี้ประสงค์จะ เปลี่ยนระบบการกักกัน เพื่อจะจัดการกับผู้กระทำผิดติดนิสัย จากระบบคู่ที่ไทยยึดถืออยู่มาเป็นระบบผสมตามแบบสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และ ญี่ปุ่น นั่นเอง

แต่ข้อ เสนอแนะ เรื่องให้ยกเลิกวิธีการ เพื่อความปลอดภัยในเรื่องกักกันก็ยังคงเป็นที่น่าสงสัยอยู่ว่าจะเหมาะสมเพียงใด ในประเทศอังกฤษ เมื่อฝ่ายนิติบัญญัติยกเลิกการกักกันในปี ค.ศ. 1967 และหันมาใช้ระบบการเพิ่มโทษแทนในปีนั้น การณ์กลับปรากฏว่าระบบการเพิ่มโทษกลับไม่ได้รับการบังคับใช้โดยฝ่ายตุลาการของอังกฤษยิ่งเสียกว่าการกักกันด้วยซ้ำไป โดยเหตุที่ว่า ตุลาการในอังกฤษเห็นว่าการเพิ่มโทษกับจำเลย เป็นการลงโทษจำเลยเกินสัดส่วนกับความผิดที่จำเลยกระทำ และศาลไม่เคยเชื่อว่า ระบบราชทัณฑ์หรือคุกในอังกฤษจะก่อผลให้บุคคลกลับตัวกลับใจ เป็นคนดียิ่งไปกว่าที่บุคคลได้รับจากสถานกักกันในระบบการกักกันเดิมที่อังกฤษใช้อยู่ เป็นเหตุให้ระบบการเพิ่มโทษตามกฎหมายใหม่ของอังกฤษที่ชื่อว่า The Criminal Justice Act 1967 ไม่ได้บรรลุผลสำเร็จอันใดในการที่จะเผชิญกับปัญหาผู้กระทำผิดคดีฉ้อโกงหรือผู้กระทำผิดไม่เบ็ดเตล็ดที่มีอยู่จำนวนมากในประเทศอังกฤษประกอบการราชทัณฑ์ของไทยยังไม่พัฒนาไปถึงขั้นที่จะใช้การลงโทษและวิธีการ เพื่อความปลอดภัยแก่ผู้กระทำผิดไปพร้อม ๆ กันได้ การแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงระบบการกักกันที่ไทยยึดถืออยู่ไปสู่ระบบ เดียวที่ใช้ทั้งโทษและวิธีการ เพื่อความปลอดภัยแก่ผู้กระทำผิดตามแบบอย่างของประเทศอังกฤษหรือสหรัฐอเมริกา น่าจะไม่ก่อผลดีขึ้นมาแต่อย่างใด

การนำวิธีการ เพื่อความปลอดภัยในเรื่องการกักกันมาบังคับใช้ย่อมจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อบุคคลที่ถูกกักกัน และต่อสังคมโดยรวมอย่างยิ่ง หากมีการใช้การกักกันอย่าง เป็นไปตามหลักวิชาการในทางอาชญาวิทยาอย่างแท้จริง ประโยชน์ของการกักกันผู้กระทำผิดคดีฉ้อโกงได้แก่ :

1. ป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดคดีฉ้อโกงโดยทำให้บุคคลที่กระทำความผิดมาแล้วไม่กล้ากระทำความผิดซ้ำอีก เพราะเกรงกลัวว่าจะต้องถูกศาลใช้มาตรการกักกัน อันจะมีผลในการลดอาชญากรรม และเป็นการคุ้มครองสังคมได้มาก
2. ป้องกันการแพร่นิสัยอาชญากรรมของผู้กระทำผิดคดีฉ้อโกงแก่ผู้ต้องโทษที่ไม่เป็นผู้กระทำผิดคดีฉ้อโกง เพราะ เมื่อมีการนำวิธีกักกันมาใช้ ผู้ถูกกักกันก็จะถูกแยกควบคุมตัวไว้ในสถานที่กักกันต่างหากจากเรือนจำ
3. การกักกันเป็นการแก้ไขให้ผู้กระทำผิดคดีฉ้อโกงได้กลับตัวเป็นคนดี และสามารถเข้ากับสังคมได้อีกครั้ง เพราะการกักกันเป็นการช่วยตัดนิสัยและฝึกหัดอาชีพให้กับผู้กระทำผิดคดีฉ้อโกง ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของการกักกัน
4. สถานที่กักกันถ้าหากจัดการให้เป็นไปตามหลักการในทางอาชญาวิทยามีลักษณะผ่อนคลายมากกว่าทัณฑสถาน หรือ เรือนจำ ความสะดวกสบาย และความเป็นอยู่ในสถานกักกันก็ดีกว่าใน

เรือนจำมาก การสนทนากการ การเข้าเยี่ยมผู้ถูกกักกันของบรรดาญาติมิตรของผู้ถูกกักกันก็ทำได้ง่ายกว่า และใช้เวลาเยี่ยมมากกว่า ซึ่งนับว่าเหมาะแก่การตัดสินใจของผู้ถูกกักกันอย่างยิ่ง และความรู้สึกของสังคม หรือของผู้ถูกกักกันเองก็ไม่รู้สึกที่ตนเองต้อง เสื่อม เสียเกียรติ หรือ ลดคุณค่าในทางสังคมมากเท่ากับนักโทษหรือผู้ต้องขังทั่วไปอื่น ๆ

แนวทางที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดและก่อผลดีที่สุดในการแก้ไขของประเทศไทยก็คือ เราควรปรับปรุงโครงสร้างของกฎหมายเราซึ่งยังมีปัญหาบางประการให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และควรจะต้องปรับปรุงความคู่กันไปกับการปรับปรุงโครงสร้างทางด้านองค์กรผู้บังคับใช้กฎหมายของเราด้วย

ในที่นี้ ใครจะ เสนอแนะแนวทางและวิธีการในการแก้ไขปัญหาการชะงักงันของการบังคับใช้วิธีการ เพื่อความปลอดภัยในเรื่องกักกันออกเป็น 3 แนวทาง คือ

5.2.1 การปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างของกฎหมาย

5.2.1.1 การปรับปรุงโครงสร้างของกฎหมายอาญา

โดยเหตุที่ในประมวลกฎหมายอาญาของไทย มีวิธีการที่จะดำเนินการกับผู้กระทำผิดซ้ำ 2 วิธี คือ การเพิ่มโทษตามมาตรา 93 ของประมวลกฎหมายอาญาอย่างหนึ่ง การกักกันตามมาตรา 41 ของประมวลกฎหมายอาญาอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งแม้ว่าจะมีความแตกต่างกันในหลายแง่ (ดูหัวข้อ 4.1.2) แต่ในบางกรณีการกระทำผิดบางอย่างซ้ำ อาจเป็นเหตุให้ศาลทั้งเพิ่มโทษและกักกันจำเลยได้ (ดูคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 151/2506) ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่จำเลยอย่างมาก เพราะอาจได้รับโทษหนัก และถูกกักกันเป็นระยะเวลายาวนานภายหลังต้องโทษได้ จริงอยู่ ทางปฏิบัติมีน้อยครั้งที่ศาลจะใช้ ทั้งการเพิ่มโทษและกักกันจำเลย แต่พิจารณาจากตัวบทกฎหมายที่มีอยู่ ไม่มีหลักประกันใจว่าศาลจะไม่ใช้วิธีการเพิ่มโทษ และกักกันจำเลยหลังการเพิ่มโทษ ซึ่งเป็น เรื่องที่ซ้ำซ้อน และก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่จำเลย ดังนั้น จึงน่าจะมีการทบทวนแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาในส่วนนี้ เสียใหม่ โดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์ว่า เมื่อศาลใช้วิธีการเพิ่มโทษแก่จำเลยแล้ว จะบังคับใช้วิธีการ เพื่อความปลอดภัยในเรื่องกักกันแก่ผู้กระทำผิดคดีนี้เสียไม่ได้ โดยอาจกำหนดข้อความเพิ่มเติม เป็นวรรคสุดท้ายของมาตรา 41 ว่า "ในกรณีที่ศาลพิพากษาให้เพิ่มโทษแก่บุคคลใด ห้ามมิให้ศาลพิพากษาให้กักกันแก่ผู้นั้นอีก" ซึ่งก็จะมีผลในทางแก้ปัญหาค่าจำเลยอาจถูกลงโทษรุนแรง เกิดสัดส่วนกับที่จำเลยกระทำความผิดได้

นอกจากนั้น บทบัญญัติในมาตรา 16 ของประมวลกฎหมายอาญาไทยก็ยังมีบัญญัติไว้ค่อนข้างแคบ โดยกำหนดว่า

"เมื่อศาลได้พิพากษาให้ใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัยแก่ผู้ใดแล้ว ถ้าภายหลัง ความปรากฏแก่ศาลตามคำเสนอของผู้นั้นเอง ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น หรือ พนักงานอัยการว่าพฤติการณ์เกี่ยวกับการใช้บังคับนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ศาลจะสั่งเพิกถอน หรือ งดการใช้บังคับวิธีการ เพื่อความปลอดภัยแก่ผู้นั้นไว้ชั่วคราวตามที่เห็นสมควรก็ได้"

จะเห็นได้ว่าไม่มีบทบัญญัติให้อำนาจศาลตั้งเงื่อนไข หรือสั่งให้คุมประพฤติกู้ได้รับ การเพิกถอนหรืองดการใช้บังคับวิธีการ เพื่อความปลอดภัยไว้ชั่วคราวได้ ซึ่งเมื่อเทียบกับกฎหมายอาญา ของบางประเทศ เช่น ประมวลกฎหมายอาญานอร์เวย์ ปี พ.ศ. 2494 มีการกำหนดเงื่อนไขที่ปล่อยตัว ผู้ถูกกักกันโดยกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติกู้ด้วย จึงน่าจะมีการกำหนดหลักการเท่านั้นเอาไว้ตามมาตรา 16 ด้วย โดยอาจเพิ่มเติมข้อความในตอนท้ายของมาตรา 16 ว่า "ศาลจะสั่งเพิกถอนหรืองดการใช้ บังคับวิธีการ เพื่อความปลอดภัยชั่วคราวโดยกำหนดเงื่อนไขคุมประพฤติกู้แก่ผู้นั้นตามที่เห็นสมควรก็ได้" จะ เป็นผลให้อำนาจของศาลขยายกว้างขวางยิ่งขึ้นกว่าความในมาตรา 16 ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันอย่างมาก

สำหรับระบบการกักกันของไทยที่เป็นระบบคู่ คือ มีการแยกโทษและวิธีการเพื่อความปลอด ภัยออกจากกันนั้นน่าจะเหมาะสมคืออยู่แล้ว แต่วิธีการบางอย่างตามที่ได้ศึกษาจากกฎหมายของต่างประเทศ เช่น วิธีการสลับเปลี่ยนแทนที่ (substitutionary system) อย่างของประเทศนอร์เวย์ก็อาจนำมา ใช้ได้กับการพัฒนากฎหมายอาญาไทยในอนาคต กล่าวคือ เมื่อศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดมีการพัฒนาบุคลิก และนิสัยไปในทางที่ดีขึ้นระหว่างถูกลงโทษและผู้นั้นได้รับโทษมาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของระยะเวลาที่ ศาลพิพากษาให้จำเลยต้องรับโทษ ศาลอาจเปลี่ยนให้ใช้การกักกันแก่ผู้นั้นแทนโทษก็ได้ ทั้งนี้ศาลอาจต้อง พิจารณาจากคำร้องขอของราชทัณฑ์, อัยการ, นักโทษ หรือญาติของนักโทษก็ได้ แต่ขณะเดียวกันเมื่อศาล พบว่าขณะที่ถูกกักกันผู้นั้นกระทำตัวไม่ดีขึ้น และมีพฤติกรรมที่เลวลง ศาลอาจสั่งเปลี่ยนเงื่อนไขมาใช้โทษ แทนการกักกันได้ ถ้าใช้วิธีนี้ก็ทำให้ศาลมีทางเลือกบังคับกับจำเลยมากขึ้นและคลายความ เข้มงวดใน การลงโทษที่มีผู้กล่าวหาว่าเกินสัดส่วนลงได้อย่างมาก

5.2.1.2 การปรับปรุงโครงสร้างของพระราชบัญญัติล้างมลทินโทษ

ดังได้ศึกษามาแล้วในหัวข้อ 4.1.3 ว่า พระราชบัญญัติล้างมลทินโทษฉบับต่าง ๆ ของประเทศเรา แม้ว่าจะมีเจตนารมณ์ที่ดีในการบัญญัติกฎหมายเช่นนั้น แต่ผลของพระราชบัญญัติเหล่านี้กระทบต่อการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องการกักกันอย่างมาก ทำให้ผู้อยู่ในเกณฑ์ที่อาจจะถูกกักกันต้องลดลงอย่างมาก ฉะนั้น แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ที่สุดก็คือ ควรมีการกำหนดข้อความยกเว้นไว้ในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติเหล่านี้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ ให้มีการล้างมลทินโทษโดยมีเงื่อนไข (l'amnestie conditionnelle) ด้วยว่า ถึงแม้จะมีการล้างมลทินโทษให้แก่นักโทษซึ่งกระทำความผิดต่าง ๆ ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับก็ตามที แต่ในกรณีที่ได้รับล้างมลทินโทษมากกระทำความผิดอาชญากรรมซ้ำอีก และความผิดนั้นอาจเป็นเหตุให้มีการเพิ่มโทษ หรือกักกันแก่บุคคลนั้นได้ ก็ให้ถือว่าความผิดที่ได้ล้างไปแล้วยังคงมีอยู่เพื่อให้ศาลสามารถนำดุลพินิจในการเพิ่มโทษ หรือกักกันแก่บุคคลนั้นได้ ทั้งนี้ ก็ด้วยเหตุผลที่ว่า เมื่อนักโทษที่ได้รับการล้างมลทินโทษไปแล้ว มิได้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงพระราชทานแก่นักโทษเหล่านั้น ก็เป็นการสมควรที่จะต้องวางโทษแก่บุคคลนั้นให้รุนแรง เต็มขนาดยิ่งขึ้น และถ้าจำเป็นก็อาจต้องนำการกักกันมาใช้เพื่อป้องกันมิให้จำเลยได้มีโอกาสกระทำความผิดได้อีก ซึ่งก็จะสอดคล้องกับหลักทฤษฎีของกฎหมายอาญาที่เคยเสนอไว้แล้วว่า การล้างมลทินโทษหรือการอภัยโทษไม่นำมาใช้แก่การบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยด้วย

5.2.2 การปรับปรุงแก้ไขในส่วนขององค์กรผู้บังคับใช้กฎหมาย

5.2.2.1 องค์กรตำรวจ

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า องค์กรตำรวจเป็นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีวิธีการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องการกักกันให้แก่พนักงานอัยการ โดยเป็นผู้เริ่มคดีด้วยตนเอง หรือตามคำสั่งของพนักงานอัยการ ฉะนั้น หากการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนประสบกับปัญหาข้อขัดข้อง ดังที่ได้วิเคราะห์มาแล้วในบทที่ 4 ย่อมไม่สามารถบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องการกักกันได้ประสพผลดังเจตนารมณ์ของกฎหมายได้ ดังนั้น จึงควรดำเนินการแก้ไขในส่วนขององค์กรตำรวจดังนี้

ก) ควรจัดให้มีการวางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องการกักกันสำหรับพนักงานสอบสวนไว้โดยแน่ชัด เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่พนักงานสอบสวนโดยทั่วไป

ข) ควรจัดให้มีการบรรยาย หรือการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยในเรื่องการกักกันแก่พนักงานสอบสวนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการดังกล่าวดียิ่งขึ้น

ค) ควรกำชับให้ผู้บังคับบัญชา คอยกวดขันตรวจสอบ และเร่งรัดให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเพื่อความปลอดภัย โดยเคร่งครัดและถูกต้อง ตลอดจนให้คำแนะนำวิธีปฏิบัติแก่พนักงานสอบสวนด้วย

ง) ปรับปรุงระบบการตรวจสอบ พิมพ์ลายนิ้วมือ ให้มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วยิ่งขึ้น โดยนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการตรวจสอบ พิมพ์ลายนิ้วมือของผู้ต้องหา แทนการตรวจสอบแบบปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้การตรวจสอบมีประสิทธิภาพและได้ผลรวดเร็วยิ่งขึ้น อันเป็นการแก้ไขปัญหาข้อบกพร่องต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว

จ) วางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกข้อมูล ประวัติการกระทำผิดของผู้ต้องหาในหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีข้อมูลถูกต้องสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำมาใช้ประกอบการพิจารณาดำเนินการขอให้กักกันผู้กระทำความผิดคดีนี้เสียได้

5.2.2.2 องค์กรอัยการ

โดยเหตุที่วิธีการเพื่อความปลอดภัย ในเรื่องการกักกัน ในอดีตที่ผ่านมาไม่ค่อยได้รับความสนใจเท่าที่ควร จึงทำให้มีการดำเนินการวิธีการเพื่อความปลอดภัย ในเรื่องการกักกันน้อยมาก ดังเหตุผลที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่ปัจจุบันนี้กรมอัยการได้จัดตั้งกองคดีวิธีการเพื่อความปลอดภัยขึ้น เพื่อให้มีการบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยอย่างจริงจังตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ซึ่งนับเป็นหน่วยงานเดียวที่ให้ความสำคัญ และคำนึงถึงความปลอดภัยของสังคม รวมทั้งได้กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติไว้โดยละเอียดทุกขั้นตอนแล้ว แต่โดยที่วิธีการตลอดจนขั้นตอนดังกล่าวยังเป็น เรื่องที่นับว่าค่อนข้างใหม่และมีประเด็นแตกต่างจากหลักวิธีการฟ้องคดีอาญาธรรมดา พนักงานอัยการอาจขาดประสบการณ์และไม่เข้าใจในการดำเนินการคดีฉะนั้นจึงควรที่จะจัดให้มีการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยใน

เรื่องการกักกันให้แก่นักงานอัยการ โดยเฉพาะในเรื่องการนำสืบให้ศาลกักกันผู้กระทำผิดคดีนั้น บางครั้งจำเลยอาจนำสืบต่อสู้ถึงความประพฤติ และนิสัยของจำเลยว่าเป็นคนดี เพื่อให้ศาลใช้ดุลพินิจ ไม่กักกันจำเลย ในกรณีนี้หากพนักงานอัยการไม่มีข้อมูลหรือประวัติของจำเลยตลอดจนพยานหลักฐาน แวดล้อมต่าง ๆ ที่แสดงว่าจำเลยเป็นผู้กระทำผิดคดีนั้นอยู่ในสำนวนอย่างเพียงพอแล้ว ก็อาจเป็นเหตุให้ ศาลยกคำขอให้กักกันจำเลยได้ ซึ่งในกรณีเช่นนี้พนักงานอัยการน่าจะกำหนดให้มีการนำสืบให้ศาลเห็นถึง สภาพอันตรายของจำเลยโดยอ้างผู้เชี่ยวชาญการพิเศษ ทางแพทย์หรือสังคมจิตวิทยาเข้าสืบประกอบด้วย

5.2.2.3 องค์การตุลาการ

ปัญหาของฝ่ายตุลาการที่มีผลต่อการพัฒนากฎหมายเกี่ยวกับการกักกันในประเทศไทย ในอดีตก็คือ ตุลาการหรือศาลมีแนวโน้มที่จะไม่ใช้วิธีการกักกันแก่ผู้กระทำผิดคดีด้วยเหตุผลต่าง ๆ ทั้ง ๆ ที่กรณีเข้าหลักเกณฑ์ที่จะใช้การกักกันแก่ผู้กระทำความผิดคนนั้นได้ อันอาจจะเนื่องจากไม่เห็น ความสำคัญหรือความแตกต่างกับการลงโทษโดยทั่วไปนั่นเอง การที่ศาลใช้ดุลพินิจอย่าง เป็นอิสระและ กว้างขวางเกินกว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายน่าจะเป็นสิ่งที่ได้รับการแก้ไขต่อไป ข้อเสนอแนะคือ ศาล น่าจะกำหนดกฎ เกณฑ์หรือระเบียบของศาลเองในการให้ข้อพิจารณาแก่ผู้พิพากษาในอันที่จะใช้ดุลพินิจในคดี การใช้บังคับวิธีการเพื่อความปลอดภัย กล่าวคือ เมื่อเข้าตามกฎหมายที่ศาลวางไว้โดยละเอียดรองรับ มาตรา 41 ของประมวลกฎหมายอาญา ศาลจะต้องกักกันจำเลยทันทีในทุกกรณี เว้นแต่มีเหตุจำเป็นหรือ เหตุอันสมควรที่ศาลจะอ้างได้อย่างมีเหตุผลว่า เหตุใดคดีนี้ผู้กระทำความผิดคดีนั้นไม่ควรจะถูกกักกัน ซึ่ง จะทำให้การใช้ดุลพินิจของศาล เป็นที่คาดการณ์ได้ของทุกฝ่าย และอยู่ในหลัก เกณฑ์มากขึ้น

จากสถิติในช่วงปี 2531-2534 แสดงให้เห็นว่า ศาลได้มีคำสั่งให้กักกันจำเลยเพิ่มมากขึ้น แทบจะกล่าวได้ว่าทุกคดีที่มีการฟ้องขอให้กักกัน อันย่อมแสดงว่าศาลเห็นถึงความสำคัญของการกักกันในแง่ ที่เป็นวิธีการที่สามารถใช้บังคับเพื่อประโยชน์ในการป้องกันสังคมได้วิธีหนึ่งด้วย

อย่างไรก็ตามในแง่ของการใช้ดุลพินิจของศาลเกี่ยวกับผู้กระทำผิดคดีนั้น ศาลควรนำ หลักเกณฑ์การรับฟังความเห็นของผู้ชำนาญการพิเศษตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 243 มาใช้ประกอบในการวินิจฉัยให้สอดคล้องกับหลักอาชญาวิทยาในแง่ลักษณะที่เป็นอันตรายของผู้กระทำความผิดด้วย ทั้งนี้อาจเป็นความเห็นของผู้เชี่ยวชาญทางการแพทย์ สังคมจิตวิทยา ตลอดจนผู้ชำนาญการ ทางด้านงานราชทัณฑ์และอาชญาวิทยา

5.2.2.4 องค์กรราชทัณฑ์

เนื่องจากระบบวิธีการกักกันในปัจจุบัน ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร และยังไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมายในส่วนนี้ กล่าวคือ ไม่มีการแยกผู้ถูกกักกัน ออกจากผู้ต้องขัง โดยที่ผู้ถูกกักกันยังคงถูกจัดให้อยู่ภายในบริเวณ เรือนจำ เพียงแต่กำหนดบริเวณสำหรับผู้ถูกกักกันแยกต่างหากจากนักโทษทั่วไปเท่านั้น สภาพและความเป็นอยู่ของผู้ถูกกักกัน ไม่ได้แตกต่างไปจากผู้ต้องขังแต่อย่างใด ยิ่งไปกว่านั้น วิธีการปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกันก็ เช่นเดียวกันกับผู้ต้องขังทั่วไป ฉะนั้น เพื่อให้การกักกันผู้กระทำผิดคดีนิสัยบรรล่วัตถุประสงค์ตามทฤษฎีอาชญาวิทยาและบทบัญญัติ แนวกฎหมายในส่วนนี้ จึงเห็นควรมีการดำเนินการปรับปรุงระบบวิธีการกักกันดังนี้

ก) ควรจัดระบบการกักกันเสียใหม่ ให้ตรงตามทฤษฎีอาชญาวิทยา และเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายอาญาในส่วนนี้ กล่าวคือ การมีสถานที่กักกันเป็นเอกเทศเฉพาะ แยกออกจากเรือนจำ เพื่อให้ผู้ถูกกักกันมีความรู้สึกที่ไม่ใช่ถูกลงโทษ แต่เป็นการบำบัดรักษาให้ดีขึ้น นอกจากนี้ กรมราชทัณฑ์ควรมีระเบียบวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน ให้ชัดเจนกว่าที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2510 อย่างน้อยก็มีการพิจารณาถึงวิธีปฏิบัติต่อผู้ถูกกักกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ มิฉะนั้นแล้วก็คงจะต้องอนุโลมเอาวิธีการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังมาใช้กับผู้ถูกกักกันอีก โดยเฉพาะการฝึกหัดวิชาชีพให้แก่ผู้ถูกกักกัน ควรดำเนินการอย่างจริงจัง เพราะเมื่อบุคคลเหล่านี้สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้แล้ว ปัญหาการกลับมาประกอบอาชญากรรมอีกคงจะหมดตามไปด้วย

ข) สำหรับการพักการกักกัน ตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติ เกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ.2510 และ การงดหรือเพิกถอนการกักกันชั่วคราว ตามมาตรา 16 ของประมวลกฎหมายอาญา ไม่ควรถูกกำหนดโดยดุลยพินิจของทางฝ่ายราชทัณฑ์ซึ่งเป็นฝ่ายบริหารฝ่ายเดียว เพราะเท่ากับอิสระภาพของผู้ถูกกักกันฝากไว้กับเจ้าหน้าที่ชั้นผู้น้อยของทางราชทัณฑ์ เท่านั้น แต่ควรรักษาหลักการอันประกอบด้วยฝ่ายตุลาการ ราชทัณฑ์ และแพทย์ หรือนักอาชญาวิทยา เป็นผู้พิจารณาให้มีการพักการกักกัน หรือ งดหรือเพิกถอนการกักกันชั่วคราว ซึ่งน่าจะเป็นธรรมมากกว่าการปล่อยให้ เป็นดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร เพียงฝ่ายเดียว

ค) ควรออกกฎหมายหรือระเบียบให้กรมราชทัณฑ์จัดตั้งหน่วยงานทำหน้าที่รับผิดชอบติดตามประเมินผลผู้ถูกกักกัน ภายหลังพ้นจากการกักกันแล้วว่าเป็นผลสำเร็จมากน้อยเพียงไร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาระบบการกักกันให้ดียิ่งขึ้น เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของประมวลกฎหมายอาญาต่อไป

5.2.3. ข้อเสนอแนะในด้านนโยบายของรัฐ

ปัจจุบันรัฐเองก็ไม่แน่ใจว่าการปรับปรุงบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดติดนิสัยที่กระทำกันอยู่จะทำได้ผลเพียงใด แม้ว่าในทางทฤษฎีผู้บริหารหรือผู้กำหนดนโยบายทางอาญาของไทยจะยอมรับว่า ทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้ไขปรับปรุงผู้กระทำผิดให้กลับตัวกลับตนเป็นคนดี (reformative theory) จะเป็นทฤษฎีที่ดีและตรงตามหลักการอาชญาวิทยาสสมัยใหม่มากกว่าทฤษฎีการลงโทษเพื่อแก้แค้น หรือทดแทนการกระทำผิดซึ่งเป็นทฤษฎีการลงโทษแบบดั้งเดิมที่กำลังพ้นสมัยไปแล้ว แต่จากสภาพความเป็นจริงที่เป็นอยู่ มีผู้กระทำผิดที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกจำนวนมากกลับมาประกอบความผิดทางอาชญาซ้ำ ๆ เข้าอีก ทำให้ผู้บริหารหรือรัฐบาลไทยที่ผ่านมามีไม่แน่ใจว่าการแก้ไขผู้กระทำผิดให้กลับตัวกลับตนเป็นคนดีผ่านกระบวนการทางราชทัณฑ์จะประสบความสำเร็จตรงตามทฤษฎีในทางอาชญาวิทยาที่ตั้งเอาไว้ กอปรกับทัศนคติของผู้กำหนดนโยบายที่เห็นว่า เรื่องของคนต้องคุกต้องตาราง เป็นเรื่อง เล็กไม่สำคัญ ควรให้ขังประมาธไปพัฒนาประเทศด้านอื่น ๆ มากกว่าการที่จะต้องทุ่มงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดมาที่การปรับปรุงแก้ไขนักโทษที่กระทำผิดไปแล้ว ทำให้งานด้านพัฒนาอุปนิสัยและบุคลิกภาพของนักโทษไม่ได้กระทำกันอย่างจริงจังแต่ประการใด คงปล่อยให้ เป็นไปตามที่เคยปฏิบัติกันมาโดยมิได้มีแนวทางที่จะแก้ไขปรับปรุงแต่อย่างใด ทัศนคติ เช่นนี้ นับว่ามีผลเสียต่อการปรับปรุงแก้ไขผู้กระทำผิดติดนิสัยให้กลับ เป็นพลเมืองดีของชาติอย่างยิ่ง และมีผลโดยตรงต่อการยับยั้งการพัฒนาระบบการกักกันผู้กระทำผิดติดนิสัยในประเทศไทยเป็นอย่างมาก ทำให้ระบบงานเรือนจำที่ออกแบบไว้สำหรับควบคุมตัวนักโทษนำมาดัดแปลงใช้กับผู้ถูกกักกัน ซึ่งเป็นผู้ถูกศาลสั่งบังคับใช้วิธีการเพื่อความปลอดภัยด้วย ซึ่งเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะทำให้การกักกันมีลักษณะการประหนึ่งการจำคุกกลาย ๆ นั้นเอง

ฉะนั้น เพื่อให้พัฒนาการของงานกักกันก้าวหน้ากว่าที่เป็นอยู่เวลานี้ รัฐจะต้องหันมาใส่ใจ ต่องานป้องกันอาชญากรรมให้มากเท่า ๆ กับ หรือมากยิ่งขึ้นกว่างานปราบปรามอาชญากรรม รัฐน่าจะ กำหนดให้มีการทำการวิจัยปัญหาของผู้กระทำผิดซ้ำ และผู้กระทำผิดติดนิสัยในประเทศไทยในลักษณะที่เป็น รูปธรรมมากกว่านี้ เพื่อให้ทราบแน่ชัดว่ามีผู้กระทำผิดซ้ำ และผู้กระทำผิดติดนิสัยจำนวนมากน้อยเท่าใด ตามที่ได้ศึกษามาแล้วว่าสถิติผู้กระทำผิดติดนิสัยของทางราชทัณฑ์และกรมตำรวจที่ทำอยู่ในปัจจุบันยังไม่ตรง กันทีเดียวนัก และมีข้อสงสัยในความน่าเชื่อถือของข้อมูลอยู่มาก ผลของการจำคุก และการกักกันใน ประเทศ เรามีส่วนให้ผู้ที่ เคยกระทำความผิดกลับตัวกลับใจมาน้อย เพียงไรซึ่งในปัจจุบันจากการสัมภาษณ์ผู้ เชี่ยวชาญงานราชทัณฑ์ของไทย เองก็ยอมรับว่า สถิติและตัวเลข เหล่านี้ยังไม่เคยมีการศึกษาและวิเคราะห์ กันอย่างลึกซึ้ง และเป็นรูปธรรมเลย ผลของการวิจัยทางด้านอาชญาวิทยาดังกล่าว จะได้นำมาเป็นข้อสรุป เพื่อให้ผู้บริหารงานยุติธรรมทางอาญาใช้ เป็นข้อมูลในการที่จะตัดสินใจวางแผนปรับปรุงงานกักกันในประเทศ เราต่อไปในอนาคตได้อย่างถูกต้องตรงตามหลักวิชา และนอกจากนั้น รัฐจะต้องใช้เงินงบประมาณ จำนวนหนึ่งในการพัฒนาสถานกักกันให้มีลักษณะเป็น เอกเทศแยกเด็ดขาดจากทัณฑสถานหรือเรือนจำ โดย ระลึกเสมอว่า การกักกันไม่ใช่การลงโทษบุคคล หากแต่เป็นวิธีการเพื่อความปลอดภัยที่จะป้องกันมิให้ผู้ ถูกกักกันมีโอกาสกระทำความผิดได้อีก และเป็นการตัดนิสัย และฝึกหัดอาชีพแก่ผู้ถูกกักกันไปในตัวเพื่อบุคคล เหล่านั้นจะได้นำความรู้ทางวิชาชีพเหล่านี้ไปประกอบภารงานอาชีพโดยสุจริตต่อไป เมื่อผู้นั้นพ้นจาก การกักกันแล้ว

ถ้ารัฐตั้งใจแก้ปัญหาที่กล่าวมานี้อย่างจริงจัง และมีนโยบายปฏิรูประบบการกักกันให้พัฒนาขึ้น ตรงตาม เป้าหมายและ เจตนารมณ์ที่กฎหมายอาญาบัญญัติไว้ ก็เชื่อแน่ว่า การกักกันในประเทศไทยจะต้องมี บทบาทในการแก้ไขปัญหอาชญากรรมโดยผู้กระทำความผิดติดนิสัยหรือผู้กระทำผิดไม่ เช็ดหลาบมากยิ่งขึ้นกว่า ที่ เป็นอยู่ใน เวลาอันน้อยนี้แน่นอน.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย